

економічною ситуацією в регіоні [3]. На європейських фондових біржах за цей період було здійснено 23 IPO, у результаті яких емітенти залучили \$372 млн. За кількістю публічних розміщень серед європейських фондових бірж лідирує Warsaw Stock Exchange (Польща).

За прогнозом аналітиків з The Wall Street Journal, в 2013 році найбільша активність буде зафіксована в сфері нерухомості, нафтогазової промисловості, а також в інфраструктурному і медичному секторах [4].

Як висновок, зазначимо, що беручи до уваги підвищення фондових індексів та зменшення мінливості ринку IPO, можливе повернення довіри до нього з боку інвесторів та емітентів, що сприятиме його поступовій активізації. Протягом найближчого часу очікується укладення нових угод IPO в результаті акцій дочірніх підрозділів ряду компаній та нових розміщень державних підприємств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сократ [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.sokrat.com.ua/ua/private/index_ifo/invest_banking/capital_markets/ipo/
2. Global IPO Update 4Q12 2012 [Електронний ресурс] / Ernst & Young – Режим доступу: <http://www.eyipointsights.com/new-analysis/stock-exchange>
3. Обзор рынка IPO в Европе 2012 [Електронний ресурс] / PwC – Режим доступу: <http://www.pwc.ru/ru/capital-markets/index.jhtml>
4. IPO market seen heating up in 2013 [Електронний ресурс] / MarketWatch – Режим доступу: <http://blogs.marketwatch.com/thetell/2012/12/10/global-ipo-market-seen-heating-up-in-2013/>

**ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ КОШИКІВ СВІТОВИХ ВАЛЮТ
У МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ**

Глуценко С.В., к.е.н., доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»,
sglush@gmail.com

На сучасному етапі світового економічного розвитку обговорюються питання змін світової валютної системи. І важливою складовою таких змін є зміцнення існуючих валют та модифікація валютних кошиків, що обумовлено недосконалістю та рядом слабких сторін сучасних світових валют.

Зокрема, для світової валюти «долар» на сучасному етапі світового економічного розвитку характерними є такі слабкі місця його використання суб'єктами-різними країнами.

1. *Знецінення американської валюти внаслідок її «перевиробництва»:* через надмірну емісію долару, нарощення державного боргу, а також через необмежену мультиплікацію доларової грошової маси, обумовлену розвитком кредитного та фінансових ринків та невідповідними темпами приросту ВВП в країні.

2. *Боргова криза.* Надмірна лібералізація кредитних ринків (ліберальні умови отримання кредитів) прискорювала темпи мультиплікації невідповідної доларової грошової маси, і при цьому збільшувала кредитні ризики та загрози такої кредитної мультиплікації, спровокувавши в 2008 році боргову кризу та знецінення американської валюти.

3. *Відсутність регулюючих важелів впливу на імпортовану валюту для країн-імпортерів долару при масштабному експорті валюти США, експорті її надмірної мультиплікації та інфляції.* Нарощення масштабів експортування долару в інші

країни світу (внаслідок інтеграції грошових, кредитних та інвестиційних потоків у світовому масштабі), а також експортування надмірної мультиплікації доларової грошової маси в кредитному та фінансово-посередницькому секторах економіки в інші країни супроводжується при цьому експортом кредитних та валютних ризиків для країн-імпортерів долару, оскільки такі країни не мають ніяких регулюючих важелів впливу на стабільність грошового обороту іноземних валют на своїй території (в т.ч. європейські країни, Україна та ін.).

4. *Світова кредитна та економічна стагнація.* Залежність банківських установ багатьох країн від долару та зовнішніх кредиторів призводить до стагнації у їх діяльності при кризових явищах та спаді у кредитному та фінансовому секторах США. В таких ситуаціях, банківські системи залежних країн фактично припиняють виконувати свою основну роль всередині країни – бути джерелом фінансування для суб'єктів власної економіки (в т.ч. європейські країни, Україна та ін.)

5. *Протистояння валют «долар, США – юань, КНР».*

Друга після американського долара світова резервна валюта «Євро» ніколи також має певні слабкі місця, до яких в тому числі відносяться наступні.

1. *Боргова криза,* експортована із США (див.п.2, п.3, п.4 про американський долар) та спровокована власними діями європейських країн за аналогічним сценарієм.

2. *Інфляційні процеси та девальвація європейської валюти,* спровоковані надмірним розширенням єврозони за рахунок включення нестабільних європейських країн, які ще більше послабились в економічному плані під впливом кризових явищ з 2008 року.

Зважаючи на вказані та інші слабкі місця двох найбільш впливових світових валют та з урахуванням інших суперечностей міжнародного співробітництва, можна зробити висновок, що існуючий нині валютний кошик СПЗ вже не є надійним регулятивним інструментом і для світу є вкрай важливим реформування існуючої валютної системи.

Одним із сценаріїв подальшого розвитку може бути запропонована світова валютна система з декількома валютними кошиками, яка передбачатиме:

- наявність декількох валютних кошиків;
- розподіл світової економіки на зони впливу декількох валют та відмови від панівного становища однієї держави над іншими;
- фіксоване курсоутворення між валютними кошиками – фіксований валютний курс, заснований на економічних показниках регіону та монетарній політиці наднаціонального органу, створеного в регіоні для регулювання валютного кошику;
- валютні кошики створюватимуться на основі співпраці країн-членів та регіональної складової;
- торгівельні потоки між країнами учасницями валютного кошику здійснюватимуться на основі національних валют, покриття дефіцитів платіжних балансів, поповнення резервів та розрахунків з наднаціональним органом регулювання (аналогом МВФ) в регіоні.

За таких умов існування нових валютних кошиків американський долар вже не буде мати монопольно панівного становища та статусу резервної світової валюти.

Частка валют всередині валютного кошику буде розподілятися на основі частки ВВП, імпортно-експортних операцій регіону. Країна з більшим ВВП матиме більшу частку своєї валюти в кошику.

Дана світова валютна система використовуватиме декілька валютних кошиків, основним завданням яких буде недопущання існування однієї резервної валюти у світі, як сьогодні світ має долар. Основним критерієм оцінки частки валют у кошику буде ВВП країни.

На основі цієї валютної системи пропонуємо варіанти декількох валютних кошиків (Рис.1).

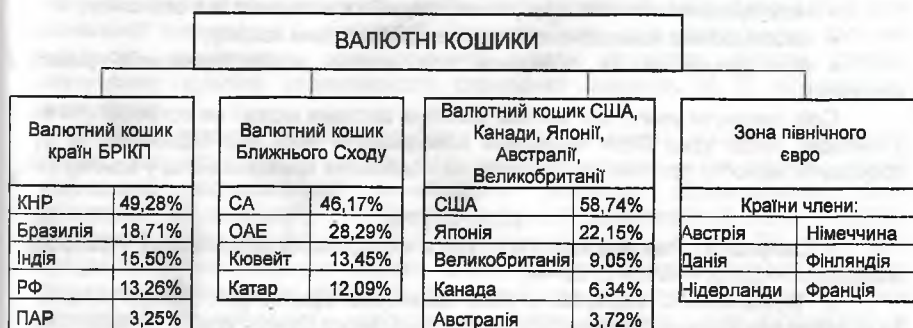

Рис.1 Можливі сценарії (варіанти) регіональних валютних кошиків (схема складена автором)

Валютний кошик країн БРІКП має право на існування, адже держави-члени вже підписали угоду про ведення торгівлі між собою в національних валютах, аби знизити важливість долара при веденні торгівельних відносин між собою. Звідси маємо новий валютний кошик, де панівне місце займає валюта КНР- юань. Прив'язка до ВВП стимулюватиме країн-членів до жвавішого розвитку національних економік для отримання більшої долі всередині валютного кошику.

Другою складовою в рамках даної моделі є валютний кошик країн Близького Сходу. Туди включаються найбільші економіки регіону та одночасно найбільші нафтові експортери. Суттю даного кошику буде витіснення долару з панівного місця у розрахунках за нафту. Це дасть змогу в деякому плані відв'язати американську валюту від "чорного золота" та уникнути впливу від його коливань на світові ціни.

Третім валютним кошиком може бути система грошових одиниць США, Японії, Великобританії, Канади та Австралії. Тут, авжеж, ситуація з членством є досить суперечливою, тому що валюта США займає головне місце у кошику. Але це все одно є позитивним фактом, оскільки за таких умов американська грошова одиниця все одно буде втрачати монопольний статус резервної для всього світу.

Останню складову такої системи важко назвати валютним кошиком як таким. Швидше за все це буде зона нового Євро, хоча існуюча нині валюта навряд чи вийде з обігу. Північний євро слугуватиме як резервна валюта безпосередньо для найпотужніших країн Європи. Це в принципі і є досить логічним шляхом упередження та страхування національних інтересів від роздутих дефіцитів бюджетів південних країн-членів ЄС. Такий Євро включатиме Німеччину, Францію, Нідерланди, Данію, Фінляндію та Австрію. Позитивною стороною такої системи буде можливість Центральних банків диверсифікувати свої валютні резерви, зберігаючи їх у валютних кошиках – резервних валют стає більше. Якщо казати про проведення міжнародної торгівлі, то тут розрахунки можуть бути проведені на основі курсу тих самих валютних кошиків, але на основі паритетів національних валют в структурі валютних кошиків. Не менш важливим є і те, що в такому випадку відношення саме між кошиками відбуватиметься також на основі попиту та пропозиції, а валюти будуть підкріплені матеріально.

Необхідно також зазначити про нормативне регулювання таких валютних кошиків, адже для нормального їх існування та функціонування потрібно:

- встановити чіткий контроль з боку створених країнами-членами кошину валютних наддержавних організацій (аналогів МВФ);
- недопускання вільного друкування грошей та вливання їх в економіку;
- недопускання конкурентної девальвації всередині кошику;
- функціонування та поведінка всіх членів згідно принципів ринкової економіки.

Слід звернути увагу, що світова валютна система може і не потребувати змін у випадку, якщо уряд США перестане наводнювати весь світ інфляцією та буде проводити валютну політику, спрямовану на подолання кризових явищ у всьому світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Смирнов С. Режимы валютного курса и стабильность экономики // Вопросы экономики. – 2010. – №1. – С. 29–44.
2. Науменкова С. Формування нової фінансової архітектури: основні питання та можливі виклики для України // Вісник Національного банку України. – 2010. – №1. – С. 8–13.
3. Tradingeconomics.com – Economic Data for 196 Countries [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tradingeconomics.com
4. Rickards, James. Currency wars: the making of the next global crisis / James Rickards. - Penguin Group USA, 2012 - 296 p., P. 52-76, 122-151, 163-170

ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО КРЕДИТУВАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Гречана Г.В., студентка 3 курс, група ТО-01
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”,
prettyannie@mail.ru

На шляху соціального та економічного розвитку Україна постійно стикається з новими проблемами, які потребують від неї активних дій щодо їх вирішення. Для їх подолання та покращення рівня життя населення країні необхідна співпраця з розвинутими державами та міжнародними кредитно-фінансовими установами. Подавана ними фінансова і технічна допомога є тими інструментами, які дозволяють впроваджувати реформи, підтримувати демократичний розвиток, зміцнювати адміністративний потенціал, розвивати інфраструктуру та ядерну безпеку.

В цьому напрямі Україна активно співпрацює зі світовими і регіональними фінансовими організаціями та урядами розвинутих країн з моменту отримання незалежності. Так міжнародна технічна допомога за відповідними угодами почала надходити до країни з 1992 р. переважно зі Сполучених Штатів Америки та Європейського Союзу. Бюджет допомоги Україні від США, як найбільшого донору, склав приблизно 3 млрд. дол. США, що перевищило суму технічної допомоги від інших країн на 200 млн. дол. США [1]. Ці надходження сприяли створенню в країні базової ринкової інфраструктури та проведенню структурних реформ. ЄС надає технічної допомоги майже на 2,8 млрд. євро, що забезпечило існування програм та проектів, які працюють на покращення економічного стану в нашій державі, підвищення рівня її екологічної безпеки, мінімізацію наслідків Чорнобильської катастрофи, поглиблення демократичних перетворень тощо [1].

Іншим інструментом міжнародної допомоги для України є кредитування. Міжнародний кредит, як рух позичкового капіталу у сфері міжнародних економічних відносин, передбачає надання валютних і товарних ресурсів на умовах повернення